nieuws

Vlaams-Brabant praat gemeentebesturen bij over landbouw

nieuws

Gemeentebesturen hebben veel troeven in handen om de korte voedselketen op hun grondgebied te promoten en stimuleren. De inspiratiegids ‘Voedsel van bij ons’ geeft tips en praktijkvoorbeelden, voornamelijk uit het Dijleland. “Aan de productie van ons voedsel zijn sterke en authentieke verhalen verbonden, maar land- en tuinbouwers beschikken vaak niet over de juiste communicatiekanalen. Steden en gemeenten kunnen bij de promotie helpen, bijvoorbeeld door de korte keten aandacht te geven in het gemeentelijk infoblad”, zegt Bart Thoelen van het Steunpunt Hoeveproducten (KVLV). De inspiratiegids werd voorgesteld op een vleesveebedrijf met hoeveslagerij in Herent, aan beleidsmedewerkers van de gemeenten en de provincie Vlaams-Brabant. Zij kwamen daar samen om landbouwactua uit te wisselen.

24 OKTOBER 2017 – LAATST BIJGEWERKT OM 4 APRIL 2020 15:37

Lees meer over:
landbouw algemeen
diversificatie
ruimtelijke ordening

Gemeentebesturen hebben veel troeven in handen om de korte voedselketen op hun grondgebied te promoten en stimuleren. De inspiratiegids ‘Voedsel van bij ons’ geeft tips en praktijkvoorbeelden, voornamelijk uit het Dijleland. “Aan de productie van ons voedsel zijn sterke en authentieke verhalen verbonden, maar land- en tuinbouwers beschikken vaak niet over de juiste communicatiekanalen. Steden en gemeenten kunnen bij de promotie helpen, bijvoorbeeld door de korte keten aandacht te geven in het gemeentelijk infoblad”, zegt Bart Thoelen van het Steunpunt Hoeveproducten (KVLV). De inspiratiegids werd voorgesteld op een vleesveebedrijf met hoeveslagerij in Herent, aan beleidsmedewerkers van de gemeenten en de provincie Vlaams-Brabant. Zij kwamen daar samen om landbouwactua uit te wisselen.

Ieder jaar nodigt het landbouwloket van de provincie Vlaams-Brabant lokale beleidsmakers uit voor een info- en overlegmoment omtrent landbouw. Deze keer werd ingezoomd op ruimte voor landbouw en vergunningen voor landbouwbedrijven, en daarnaast ook op de korte keten. De praktijk is voor beleidsmakers en -uitvoerders minstens zo leerrijk als de theorie zodat de interessante namiddag afgerond werd met een rondleiding op ’t Waterbos, een vleesvee- en akkerbouwbedrijf in Veltem-Beisem (Herent) met een hoeveslagerij en hoevewinkel. Bij de aanwezigen waren schepenen bevoegd voor landbouw, milieu en/of ruimtelijke ordening; burgemeesters; ambtenaren van gemeenten op het grondgebied van Vlaams-Brabant; vertegenwoordigers van de provinciale landbouwkamer; enz.

Doorheen het jaar kunnen gemeentebesturen uit de provincie Vlaams-Brabant met al hun vragen over landbouwthema's terecht bij het landbouwloket, dat bemand wordt door Jona Lambrechts die te bereiken is via jona.lambrechts@vlaamsbrabant.be of 016/267275. Hij lichtte in Herent toe waarom land- en tuinbouwbedrijven nood hebben aan ruimte, en hoe gemeenten daarbij kunnen helpen. Grond is een primaire productiefactor voor een landbouwer. Door grondverlies komt niet alleen de landbouwproductie onder druk te staan, maar ervaart een boer of tuinder nog andere moeilijkheden die druk zetten op het landbouwinkomen. "De afschrijving van landbouwmateriaal is gekoppeld aan een areaal van bepaalde omvang. Boeren hebben hun percelen ook nodig om aan teeltrotatie te kunnen doen. En van Europa moeten ze vijf procent van hun bouwland inrichten als ecologisch aandachtsgebied", somt Lambrechts op.
In de provincie Vlaams-Brabant is 123.500 hectare bestemd voor landbouw, wat overeenstemt met 58,6 procent van het grondgebied. Naargelang de bron is 42 tot 47 procent daarvan effectief in landbouwgebruik. In gemeenten als Begijnendijk en Tremelo neemt het oneigenlijk gebruik van landbouwgrond tot twee derde van het agrarisch gebied in. Ook in Herent, waar bedrijfsleiders Pieter Stessel en Jessie Bosmans landbouwbedrijf 't Waterbos runnen, is de versnippering evenals de verpaarding en vertuining van het agrarisch gebied zichtbaar groot. Ter illustratie: om aan een bedrijfsareaal van 150 hectare te komen, bewerkt Pieter bijna honderd percelen. De kleinste perceeltjes zijn amper 20 of 30 are groot, en liggen gekneld tussen de huizen. Dat is haast ondoenbaar klein voor grondbewerking en spuitwerkzaamheden zodat hier gras gezaaid en gemaaid wordt.
Jona Lambrechts van het provinciaal landbouwloket legt de gemeentebesturen uit dat zij de moeilijke zoektocht naar grond kunnen verlichten door landbouwpercelen in eigendom van de gemeente of het OCMW in pacht te geven aan landbouwers. Moeilijker is het voor lokale besturen om sturend te werken in het hergebruik van oude hoeves. Vaak zijn de kandidaat-kopers geen jonge landbouwers maar (meer vermogende) paardenliefhebbers, of zonevreemde bedrijven zoals een aannemer die grondwerken doet. Wanneer zij hun intrek nemen in een voormalig landbouwbedrijf vergroot de druk op het omliggende agrarisch gebied. Bestaande hoeves zijn zonder grote aanpassingen vaak niet meer geschikt voor een moderne bedrijfsuitbating door een landbouwer. Een nieuwe inplanting kan daarom interessanter zijn voor een jonge boer, maar zorgt op zijn beurt voor grondinname in de open ruimte die al zo sterk onder druk staat. Zeker in landschappelijk waardevol agrarisch gebied is het door de strenge rechtspraak van de Raad voor Vergunningenbetwistingen moeilijk om een nieuwe bedrijfszetel uit de grond te stampen.
Pieter en Jessie hebben er voor gekozen om een boerderij uit te baten te midden van vele buren. Hun bedrijf schuilt achter de dorpskern van Veltem-Beisem, een deelgemeente van Herent. Landbouw gaat er hand in hand met het dorpsleven. Als landschapsarchitect van de provincie Vlaams-Brabant ziet Erwin Dunon vele voordelen van een mooie groenaanplanting rond het bedrijf. "Niet alleen is de dorpskern vlakbij, maar Pieter en Jessie doen aan thuisverkoop dus heeft het groen rond hun bedrijf ook een meerwaarde naar klanten toe", aldus Dunon. Zoiets als een standaard-groenontwerp dat overal past, bestaat niet. De landschapsarchitect vertrekt altijd van de bestaande situatie ter plekke. In het geval van 't Waterbos laat hij aan de hand van een computersimulatie zien dat het doortrekken van een bestaande haag en de inplanting van enkele hoge, solitaire bomen de stallen nog beter kunnen doen opgaan in de omgeving. Bovendien kan het vleesvee op zomerse dagen dankzij de bomen genieten van schaduw.
Erwin Dunon werkt in opdracht van de provincie Vlaams-Brabant zodat land- en tuinbouwers gratis een beroep op hem kunnen doen. De dienstverlening door de provincie ten behoeve van landbouw en platteland houdt daar niet op. Gedeputeerde Monique Swinnen verwijst naar de twee proefcentra, in Herent en in Pamel, die zich toeleggen op praktijkonderzoek naar witloof en nicheteelten (b.v. goudsbloem) enerzijds en aardbeien en biologisch kleinfruit anderzijds. Op vlak van landbouweducatie kwam de provincie op het leuke idee om ieder jaar duizend witloofboxen te bezorgen aan scholen zodat kinderen zelf witloof leren telen, maar ook leren eten. Recent lanceerde Vlaams-Brabant een nieuwe oproep aan land- en tuinbouwbedrijven om aan te sluiten bij het 'Boeren met Klasse'-netwerk, wat resulteert in ondersteuning bij het ontvangen van groeps- en klasbezoeken.
Een landbouwthema dat de provincie Vlaams-Brabant al jaren van kortbij opvolgt, is bodemvruchtbaarheid. Door 20 jaar geleden de aanzet te geven voor een langdurige veldproef met compost in Boutersem heeft de landbouwdienst van de provincie een grote verdienste als het op compostgebruik in de landbouw aankomt. Diezelfde landbouwdienst was ook trekker van het in 2012 afgeronde Interreg-project 'BodemBreed' en is ook op het appel voor het nieuwe grensoverschrijdende project 'Leve(n) de bodem'.
Tijdens het infomoment met de gemeentebesturen toonde diensthoofd Ine Vervaeke dat de provinciale landbouwdienst van vele markten thuis moet zijn. Zij informeerde namelijk over de aanpak van overlastbezorgers zoals ratten en everzwijnen. Vermeldenswaard is dat de provincie beschikt over een meldpunt voor rattenschade. Vorig jaar werd vooral melding gemaakt van bruine ratten in de buurt van waterlopen. Muskusratten worden al enkele jaren niet meer waargenomen in de provincie. Het gevaar komt niet alleen van ongewenste diersoorten, maar ook van schadelijke planten (exoten en woekeraars) en plantenziekten. Het Hageland is na Haspengouw de tweede belangrijkste fruitregio zodat de provincie toeziet op de verspreiding van bacterievuur. "Vorig jaar piekte het aantal positieve stalen als gevolg van het warme en natte voorjaar", weet Ine Vervaeke. Alle presentaties op het overlegmoment zijn digitaal te herbekijken via de website van het provinciaal landbouwloket.
Namens het Steunpunt Hoeveproducten van KVLV stelde Bart Thoelen aan de in Herent talrijk aanwezige lokale beleidsmakers een nieuwe brochure voor. Of beter gezegd, een 'inspiratiegids' met als titel 'Voedsel van bij ons' en gericht aan de gemeenten in

Vlaams-Brabant en in het bijzonder in het Dijleland. De gids is namelijk opgebouwd rond leuke korte-keten-initiatieven die Ann Detelder van KVLV op het spoor kwam in de regio tussen Leuven en Brussel. Zo heeft de gemeente Herent een brochure uitgebracht waarin alle lokale voedselproducenten zich voorstellen. In dezelfde gemeente biedt de plaatselijke Carrefour groenten, fruit en vlees aan van lokale producenten. Op de verpakking staat vermeld wie de producten maakt, compleet met foto. Deze inspanning van franchisehouder Hendrik Draye werd eerder ook door de ngo Vredeseilanden/Rikolto geprezen. Om ook streekproducten beter beschikbaar te maken, staat voedingsdistributeur JAVA sinds een viertal jaar in voor de verdeling ervan bij het eigen cliënteel. Ook de bestaande afnemers van de vzw Streekproducten Vlaams-Brabant kunnen bestellingen doen via de webwinkel.
De inspiratiegids 'Voedsel van bij ons' kunnen gemeentebesturen aanvragen bij het Steunpunt Hoeveproducten. Bart Thoelen legt uit dat de gids deel uitmaakt van het PDPO-project 'Hoeve proeven in 't Dijleland' dat de steun Europa, Vlaanderen en de provincie Vlaams-Brabant geniet. Samen met de vzw Streekproducten wil het Steunpunt Hoeveproducten de korte voedselketen in de regio Dijleland een boost geven. Een brochure die een overzicht biedt van alle hoeveproducenten is in de maak. Een ander luik van het project zijn de boerenmarkten die al twee jaar na elkaar georganiseerd werden in Tildonk, en daar erg in de smaak vielen van consumenten.
De jongste jaren ontstaan er spontaan allerlei korte-keten-initiatieven zodat het Steunpunt Hoeveproducten een taak weggelegd ziet voor gemeentebesturen om dit op te pikken in een bredere voedselstrategie. Steden en gemeenten kunnen de korte keten op allerlei manieren promoten, bijvoorbeeld door hoeveproducten te serveren op eigen evenementen en regelmatig te communiceren over de lokale voedselproducenten. "Volgend jaar wordt voor het eerst een Week van de Korte Keten georganiseerd", tipt Thoelen, "maar ook Dag van de Landbouw is een uitgelezen moment om samen met lokale producenten activiteiten op te zetten voor een breed publiek." Voor heel wat gemeentebesturen is het promoten van de lokale voedselketen niet nieuw. "Dit gebeurt al sterk in Vlaams-Brabant", zegt Thoelen, die hoopt dat steden en gemeenten de weg vinden naar de bestaande adviesverlening en brochures die het hen makkelijker kunnen maken.
Later zoomen we op VILT.be nog een keer in op de inspiratiegids want die bevat ook een interessante consumentenenquête.

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen
Crafted by Brigada